ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

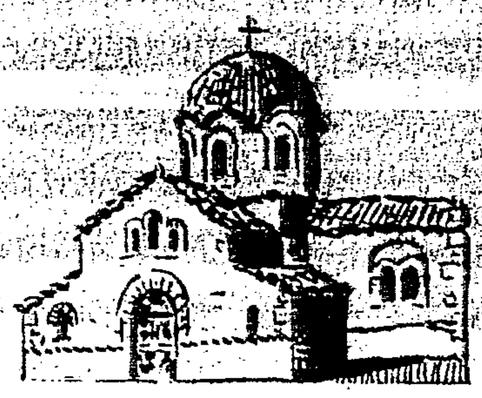

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1, 10)

Περίοδος Δ΄- Ἔτος ΙΗ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 789	Τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου 15 Ἰουνίου 2001	Συντάκτης † ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Ἡ ἁγία Μόνικα πρότυπο

(ὡς σύζυγος, ὡς νύφη καὶ ὡς μητέρα)

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΑΣ τὴ μνήμη τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, μεγάλου πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας, δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε τὸ πρόσωπο ποὺ ὕστερα ἀπὸ τὸ Θεὸ συνετέλεσε τὰ μέγιστα στὴν διαμόρφωσι τοῦ χαρακτῆρος του. Τὸ δὲ πρόσωπο αὐτὸ δὲν ἦτο ἄγγελος τοῦ οὐρανοῦ, Χερουβὶμ καὶ Σεραφίμ· ὑπάρχουν καὶ στὴ γῆ ἄγγελοι, ἔνσαρκοι ἄγγελοι. Καὶ ἔνσαρκος ἄγγελος, ποὺ ἐπάνω στὶς φτεροῦγες τῆς ἀγάπης ἐπῆρε τὸν ἱερὸν τοῦτον ἄνδρα καὶ τὸν ὕψωσε μέχρι τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, εἶνε ἡ μητέρα του, ἡ ἁγία του μητέρα, ἡ Μόνικα.

Περὶ αὐτῆς θὰ ποῦμε λίγες λέξεις.

* * *

Ἡ ἁγία Μόνικα ὑπῆρξε ἡρωΐδα. Καὶ ὅπως ἕνας ἥρωας παλεύει, ἔτσι καὶ αὐτὴ ἐπάλεψε. Σπανία γυναίκα. Τὸ εἶπα καὶ ἄλλοτε· πίσω ἀπὸ κάθε μεγάλον ἄνδρα ὑπάρχει κρυμμένη μία γυναίκα, ἡ ὁποία κρατᾷ τὰ μυστικὰ νήματα τῆς ἐξελίξεώς του. Πίσω ἀπὸ τὸν Μέγα Βασίλειο εἶνε κρυμμένη ἡ ἁγία Ἐμμέλεια, ἡ ὁποία γέννησε ἐννέα τέκνα καὶ τὰ ἀνέθρεψε ἐν Κυρίῳ, πρωτότοκος δὲ υἱός της ἦτο ὁ Μέγας Βασίλειος. Πίσω ἀπὸ τὸν ἅγιο Γρηγόριο εἶνε κρυμμένη ἡ ἁγία Νόννα. Πίσω ἀπὸ τὸ Χρυσόστομο εἶνε ἡ ἁγία Ἀνθοῦσα, ἡ ὁποία σὲ ἡλικία 18 ἐτῶν ἔμεινε χήρα καὶ ἀφωσιώθηκε ἐξ ὁλοκλήρου στὴν ἀνατροφὴ τοῦ τέκνου της, καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἔλεγαν· «Πῶ πῶ τί γυναῖκες ἔχουν οἱ Χριστιανοί!». Ἔτσι καὶ πίσω ἀπὸ τὸν σημερινὸ ἅγιο κρύβεται ἡ ἁγία Μόνικα, ἡ ὁποία μπορῶ νὰ πῶ, ὅτι περισσότερο ἀπὸ τὴν Ἐμμέλεια καὶ περισσότερο ἀπὸ τὴ Νόννα καὶ περισσότερο ἀπὸ τὴν Ἀνθοῦσα ἐκοπίασε γιὰ ν' ἀναδείξῃ τὸν μέγα τοῦτον ἄνδρα.

Τί νὰ ποῦμε πρὸς τιμὴν τῆς γυναικὸς αὐτῆς; Ὧρες ὁλόκληρες θὰ ἐχρειάζοντο γιὰ νὰ διηγηθοῦμε τὸν βίο τῆς ἁγίας Μόνικας.

● Ἡ ἡρωΐδα αὐτὴ ἐπάλεψε πρῶτα - πρῶτα γιὰ **τὸν ἄντρα της**. Ὁ ἄντρας της, ὁ λεγόμενος Πατρίκιος, ἦτο ἀγροῖκος καὶ βάρβαρος Ῥωμαῖος. Εἰδωλολάτρης στὸ θρήσκευμα, θυμώδης, ἐκρηκτικὸς τύπος, μὲ τὸ ἐλάχιστο ἐκσποῦσε καὶ φώναζε. Καὶ ἡ Μόνικα τί ἔκανε; Πῶς τὸν ἀντιμετώπιζε;

Μὲ ἀπειλὲς καὶ μὲ ὕβρεις δὲν διορθώνεται ὁ ἄντρας. Μὲ φωνὲς καὶ ἐπιπλήξεις ἐξαγριώνεται περισσότερο. Ἡ φωτιὰ δὲ' σβήνει μὲ πετρέλαιο, ἀλλὰ μὲ νερό.

Αὐτὸ τὸν ἀτίθασο χαρακτῆρα τὸν ἄλλαξε ἡ ἁγία συμπεριφορὰ τῆς Μόνικας, ποὺ στάθηκε βράχος ὑπομονῆς. Ἔτσι κατώρθωσε ὥστε, ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια, αὐτὸς ὁ εἰδωλολάτρης νὰ ὁμολογήσῃ εἰλικρινῶς, ὅτι πιστεύει στὸν ἀληθινὸ Θεό. Καὶ λίγες ἡμέρες πρὸ τοῦ θανάτου του ἐβαπτίσθη καὶ ἔγινε Χριστιανός. Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔγινε, διότι ὁ Θεὸς τὸν ἀξίωσε νὰ ἔχῃ μιὰ τέτοια γυναῖκα.

● Ἡ Μόνικα κέρδησε μεγάλη νίκη, κέρδησε τὸν ἄντρα της. Καὶ μόνο αὐτό; Ἐπέτυχε νὰ σώσῃ καὶ κάποιον ἄλλο. Ποιόν ἄλλον ἔσωσε; Μὴ γελάσετε· διότι συνήθως τὸ ὄνομα τοῦ προσώπου αὐτοῦ προκαλεῖ εἰρωνεῖες καὶ γέλωτες, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἐξηγεῖται ψυχολογικῶς· δὲν εἶνε τοῦ παρόντος νὰ τὸ ἀναλύσουμε. Μέσα στὸ σπίτι τῆς ἁγίας Μόνικας ὑπῆρχε ἕνα πρόσωπο δύστροπο, πολὺ δύστροπο, ποὺ δημιουργοῦσε συχνὰ σκηνές· καὶ τὸ πρόσωπο αὐτὸ ἦτο **ἡ πεθερὰ** τῆς Μόνικας.

Ὦ οἱ πεθερές, τί δράματα! Πλεῖστα διαζύγια ὀφείλονται στὸ γεγονός, ὅτι δύσκολα ἡ νύφη συμβιβάζεται μὲ τὴν πεθερά. Πρέπει ἢ ἡ νύφη νὰ εἶνε ἁγία ἢ ἡ πεθερὰ νὰ εἶνε ἁγία. Ἄλλως, τὸ σπίτι διαλύεται καὶ ὁ ἄντρας κλαίει ἐπὶ τῶν ἐρειπίων, διότι δὲν μπορεῖ νὰ διχάσῃ τὴν καρδιά του· δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἔχῃ οὔ-

τε στὴ μητέρα του ἀπολύτως οὔτε στὴ γυναῖκα του ἀπολύτως.

Οἱ πεθερὲς ἔχουν μία φοβερὰ ἰδιοτροπία. Θέλουν μονοπώλιο τὴν ἀγάπη. Θέλουν τὸ παιδί τους νὰ τὸ ἔχουν μονοπώλιο· καὶ λησμονοῦν, ὅτι ὁ ἄντρας ἀνήκει πλέον στὴ γυναῖκα του καὶ σ' αὐτὴν πρέπει ν' ἀφήσῃ τὴν καρδιά του. Ζηλοφθονεῖ ἡ πεθερὰ καὶ δημιουργεῖ σκηνὲς ἡφαιστειώδεις μέσα στὸ σπίτι.

Ἀλλὰ ἡ Μόνικα, πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη στὸ Θεό, κατώρθωσε καὶ τὸ ἄγριο αὐτὸ θηρίο ποὺ λέγεται κακιὰ πεθερὰ νὰ τὸ τιθασεύσῃ. Καὶ κατόπιν ἡ πεθερά της τὴν ἐγκωμίαζε! Συνήθως οἱ πεθερὲς κατηγοροῦν τὶς νύφες, καὶ κάνουν τὴ ζωή τους μαρτύριο. Ἡ πεθερὰ ὅμως τῆς Μόνικας ἔψαλε τὸ μεγαλεῖο τῆς νύφης.

● Ἡ ἁγία Μόνικα νίκησε τὸν ἄντρα της, νίκησε τὴν πεθερά της. Ἀλλὰ ἡ πιὸ σκληρὴ μάχη ποὺ ἔδωσε στὴ ζωή της ἦταν γιὰ **τὸ παιδί της**. Ζωηρό, ὅπως εἶνε συνήθως τὰ ἔξυπνα παιδιά, ζωηρότατο καὶ ἀτίθασο, ὦ πόσο πόνο προξένησε στὴν καρδιά της ὁ μικρὸς Αὐγουστῖνος! Εἶνε ὁλόκληρη ἱστορία.

Ὁ Αὐγουστῖνος, παρ' ὅλη τὴν εὐφυΐα του, ἔμπλεξε μὲ κακὲς παρέες. Καὶ *«φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί»* (Α΄ Κορ. 15,33). Ἐντὸς ὀλίγου, ἐκεῖνο τὸ μικρὸ ἄγγελο, ποὺ ἐπρώτευε στὰ μαθήματα καὶ ἔχαιρε νὰ τὸν βλέπῃ ἡ μητέρα του, τὸν εἶδε νὰ παρεκκλίνῃ καὶ νὰ πέφτῃ σὲ φοβερὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα, τὰ ὁποῖα περιγράφει ὁ ἴδιος εἰλικρινῶς στὸ βιβλίο ποὺ ὀνομάζεται Ἐξομολογήσεις· συνιστῶ στοὺς ἐγγραμμάτους νὰ τὸ διαβάσουν, εἶνε μεταφρασμένο σὲ πολλὲς γλῶσσες.

Πολὺ κοπίασε ἡ Μόνικα. Συμβούλευε διαρκῶς τὸ παιδί της. Καὶ κάθε βράδι γονάτιζε, καὶ τὰ μεσάνυχτα κάτω ἀπὸ τὰ ἄστρα ἔχυνε ποταμοὺς δακρύων, γιὰ νὰ μετανοήσῃ ὁ Αὐγουστῖνος της.

Καὶ ὁ Θεὸς εἶδε τὰ δάκρυά της καὶ ἄκουσε τὴν κραυγή της. Ὅπως εἶπε ὁ ἱερὸς Ἀμβρόσιος ἐπίσκοπος Μεδιολάνων, ὁ διδάσκαλος τοῦ Αὐγουστίνου στὸν ὁποῖον ἐξωμολογεῖτο ἡ ἁγία Μόνικα κλαίουσα, «ἕνα παιδί, ποὺ ἡ μητέρα του κλαίει τόσο πολὺ γι' αὐτό, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ σωθῇ».

Καὶ ὁ πολυεύσπλαχνος καὶ μακρόθυμος Θεὸς ἄκουσε τὶς προσευχές. Ὁ Αὐγουστῖνος ὄχι μόνο μετανόησε, ἀλλὰ καὶ ἔγινε ἕνας ἐκ τῶν μεγάλων πατέρων καὶ διδασκάλων. Δόξα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ δόξα τῆς μητέρας του Μόνικας.

Προτοῦ δὲ ν' ἀποθάνῃ ἡ Μόνικα σὲ ἡλικία 56 ἐτῶν, ὅταν πλέον ὁ Αὐγουστῖνος ἦτο μιὰ ὡλοκληρωμένη προσωπικότης ποὺ ἔστρεφε τὸν ἑαυτό της πρὸς τὸν Θεό, λίγες μέρες πρὸ τῆς κοιμήσεώς της ἔγινε, καὶ ὑπάρχει, ἕνας διάλογος συγκινητικώτατος μεταξὺ μητέρας καὶ υἱοῦ. Εἶπε ἡ Μόνικα στὸν Αὐγουστῖνο·

—Παιδί μου, δὲν θέλω πλέον νὰ ζήσω. Σὲ εἶδα Χριστιανὸ καὶ διδάσκαλο τῆς Ἐκκλησίας, μπορῶ τώρα νὰ πῶ· *«Νῦν ἀπολύεις τὴν δούλην σου, δέσποτα»* (Λουκ. 2,29).

Ἐπανέλαβε, δηλαδή, τὰ ῥήματα τοῦ πρεσβύτου Συμεών.

Ἰδού, ἀγαπητοί μου, γιατί εἶνε ἡρωΐδα ἡ Μόνικα. Δὲν εἶνε ἡρωΐδες μόνο ἐκεῖνες ποὺ διαπρέπουν σὲ μάχες. Εἶνε βέβαια καὶ αὐτές. Μεγάλες ὅμως ἡρωΐδες εἶνε κ' ἐκεῖνες ποὺ ἀνεδείχθησαν ἄξιες στὸν οἰκογενειακὸ βίο καὶ ἀνέδειξαν Χριστιανοὺς τοὺς συζύγους καὶ τὰ τέκνα τους. Ἔτσι ἐπέφεραν τεράστια εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα στὴν κοινωνία.

* * *

Τὸ συμπέρασμα. Ἔχουμε ἀνάγκη ἡρωΐδων γυναικῶν περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο.

Δῶστε μου γυναῖκες σὰν τὴν Ἐμμέλεια, τὴ Νόννα, τὴν Ἀνθοῦσα, τὴ Μόνικα· καὶ ἐντὸς ὀλίγου, σὲ μία εἰκοσαετία, θ' ἀλλάξῃ τὸ πρόσωπο τῆς Ἑλλάδος. Ὅσο ἀξίζει μία γυναίκα, ποὺ κλείνει στὰ στήθη της ἀγάπη πρὸς τὸ Θεό, ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα, ἀγάπη πρὸς τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλά, δὲν ἀξίζουν ἑκατὸ διδάσκαλοι καὶ χίλιοι ἱεροκήρυκες. Μεγάλη ἡ δύναμις τῆς γυναικός, ποὺ ἔχει προορισμὸ νὰ ἀναπλάθῃ τὸν ἄνδρα.

Ἔχουμε σήμερα τέτοιες γυναῖκες; Θὰ γινόμουν πικρός, ἂν εἰσερχόμουν στὸ θέμα αὐτό. Χαρὰ τῆς Μόνικας ἦτο νὰ δῇ τὸν υἱό της τὸν Αὐγουστῖνο νὰ διδάσκῃ τὸ εὐαγγέλιο καὶ νὰ λειτουργῇ στὸ ναὸ τοῦ Ὑψίστου. Σήμερα ἡ χαρὰ τῶν Ἑλληνίδων μητέρων εἶνε νὰ δοῦν τὸ παιδί τους ἱεραποστολικὸ πρόσωπο; Ὦ ἀναστενάζω! Θεέ μου, βοήθησε νὰ παρουσιασθοῦν νέοι ποὺ θὰ καταταγοῦν στὸν ἔνδοξο κλῆρο. Καὶ αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὶς μανάδες.

Διότι ὅσο ἀξίζει ἕνας ἄγαμος ἱεραπόστολος, ξίφος Θεοῦ, σάλπιγξ τοῦ εὐαγγελίου, κάμινος ἀγάπης, ὅσον ἀξίζει ἕνας κληρικὸς τέτοιος δὲν ἀξίζουν ὅλα τὰ κτήρια καὶ ὅλες οἱ ἐκκλησίες καὶ ὅλος ὁ ὑλικὸς ἐξοπλισμός.

Ἂς προσευχηθοῦμε στὸ Θεό, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ πρεσβειῶν τῆς ἁγίας Μόνικας καὶ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου ν' ἀναδείξῃ στὸ ἔθνος μας γυναῖκες, οἱ ὁποῖες νὰ συνεχίσουν τὴν ἱερὰ παράδοσι πρὸς δόξαν τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἀμήν.

† ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία. Πρώτη ἐκφώνησις Ι. ναός Ἁγίου Παντελεήμονος Φλωρίνης 15-8-1976. Καταγραφὴ καθαυτεμιαίς 15-8-2001